

Qushqo'nmas o'simligi to'g'risida umumiy ma'lumotlar, xo'jalikda va tibbiyotda ishlatilishi

Qulsoatova Munisa Eshmurod qizi

Termiz agrotexnologiyalar va innavatsion rivojlanish instituti 3-bosqich talabasi

Annatsiya: Ushbu maqolada qushqo'nmas o'simligining dorivorlik xususiyatlari, morfologiyasi va yetishtirish texnologiyasi bo'yicha kerakli tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: flavonoidlar va flavonolignanlar silibinin, silikristin, silydianin umumiy nomi silymarin, jigar kasalliklarini [gepatit](#), [siroz](#), toksik lezyonlar, ishlab chiqarilgan dorilar "Bonjigar", "Silibor", "Legalon", "Karsil", "Gepabene", "Zdravushka", "Gepasil".

[Poyasi](#) oddiy yoki shoxlangan, tuksiz.

[Barglari](#) navbatma-navbat joylashgan, ellipssimon, pinnatsimon bo'lakli yoki pinnatsimon bo'lakli, katta (o'simlikni uzunligi 80 sm gacha), bargning chetida va quyida joylashgan [tomirlar](#) bo'ylab sarg'ish tikanlar bilan qoplangan; oq dog'lar bilan yashil [barg plastinkasi](#), porloq.

[Gullar](#) binafsha, pushti yoki oq rangga ega bo'lib, tikanli yashil barglardan iborat [plitkali](#) o'ralgan katta bitta sharsimon [savatlarda](#) yig'ilgan. Gul to'shagi go'shtli, tuklar bilan qoplangan. Barcha gullar biseksual, quvurli. Bu o'simlik iyul-avgust oylarida gullaydi.

Mevasi bir tutam bilan achendir.

Tarqalishi va ekologiya:

Qushqo'nmasining vatani **O'rta** yer dengizi (Misr, Isroil, Turkiya, Italiya, Gretsiya, Fransiya), Bolqon (Bolgariya, Albaniya, sobiq Yugoslaviya mamlakatlari) va Pireney yarim oroli (Ispaniya va Portugaliya).

Butun dunyoda (G'arbiy va Sharqiy Yevropa, Britaniya orollari, Janubiy va Markaziy Afrika, Shimoliy va Janubiy Amerika, Azor orollari, O'rta Osiyo) keng tarqalgan.

Rossiyada u Yevropa qismining janubiy hududlarida (shu jumladan Kavkazda) va G'arbiy Sibirning janubida begona o't sifatida uchraydi.

Yovvoyi o'tlar bo'lgan joylarda o'sadi; ba'zan [bog'larda](#), bog'larda va yovvoyi tabiatda o'stiriladi. Juda agressiv [begona o't](#).

Dorivor xom ashyo olish uchun yetishtiriladi . Rossiyada umumiy ekin maydoni taxminan 10 ming gektarni, Ukrainada - taxminan 5 ming gektarni, Xitoyda - 100 ming gektarni tashkil qiladi.

Kimyoviy tarkibi:

Faol moddalar flavonoidlar va flavonolignanlar (silibinin, silikristin, silydianin umumiy nomi silymarin). Bu moddalardan tashqari, tarkibida [alkaloidlar](#), saponinlar, [yog'li yog'lar](#) (25% gacha), [oqsillar](#), K vitamini, [qatronlar](#), shilliq, tiramin, [gistamin](#), shuningdek, makro va mikroelementlar mavjud.

Tibbiyotda ishlatilishi:

Urug'idan qushqo'nmas yog'i, qushqo'nmas uni, qushqo'nmasining spirt va suv ekstraktlari, sut qushqo'nmas mevalari asosidagi o'simlik choyi, qushqo'nmasi siropi tibbiyotda qo'llaniladi.

Dorivor xom ashyo sifatida sut qushqo'nmasining etuk mevalari ishlatiladi. O'rim-yig'im antenna qismini o'rish, quritish va maydalash yo'li bilan amalga oshiriladi. Meva quritgichlarda quritiladi va aralashmalardan tozalanadi^[2].

Qushqo'nmasining [preparatlari safro](#) ishlab chiqarish va chiqarilishini yaxshilaydi va gepatoprotektiv ta'sirga ega^[3]. Sut qushqo'nmas go'shti tarkibida besh foiz silymarin (sut qushqo'nmas flavonoidlari va flavonolignanlar yig'indisi) mavjud.

Jigar kasalliklarini ([gepatit](#), [siroz](#), toksik lezyonlar), [taloq](#), o't toshlari, [sariqlik](#), surunkali [yo'tal](#) va boshqa kasalliklarni davolash uchun ishlatiladi. 2013-yilda isbotlangan [faktning ahamiyati?] in vitro 125 [mikromol](#) konsentratsiyasida silibinin gepatit C virusining gepatotsitlar lipozomalari bilan birlashishini 100% ga bloklaydi, bu virusning ko'payishini oldini oladi. 2007-yilda beri Cochrane tekshiruvi sut qushqo'nmasining alkogolli jigar kasalligi va yoki [gepatit B](#) yoki C virusi bilan bog'liq jigar kasalligi bo'lgan bemorlarga foydali ta'sirini shubha ostiga qo'ydi va uning terapevtik ta'siri va past sifatli klinik sinovlar uchun yuqori sifatli dalillarning etishmasligini ta'kidladi. mavjud.

Doza: kuniga 100-250 mg. Agarda tashqari iste'mol qilish ko'ngil aynishi, qichishish, qorin og'rig'i, bosh og'rig'i va teri toshmasi kabi nojo'ya ta'sirlarga olib kelishi mumkin.

Ishlab chiqarilgan dorilar "Bonjigar ", "Silibor", "Legalon", "Karsil", "Gepabene", "Zdravushka", "Gepasil" flavonoidlar va flavonolignanlar miqdorini o'z ichiga oladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. „Способы приготовления чая из расторопши“. 20-oktyabr 2014-yilda asl nusxadan arxivlandi. Qaraldi: 14-oktyabr 2014-yil.

2. Блинова К. Ф. и др.. *Ботанико-фармакогностический словарь : Справ. пособие.* {{{[Andoza:{{{1}}}|{{{1}}}]}}: Высш. шк., 1990 — 229 bet. ISBN 5-06-000085-0.

3. Баева В. М. „Расторопши семена — Andoza:Lang-la2“, *Лечение растениями: Основы фитотерапии (учеб. пособ. для студ. медиков и практикующих врачей)*, 5100 экз, М.: Астрель; АСТ, 2004 — 115—116 bet. ISBN 5-17-023217-9.

